

Kutaisi, Gruzie

Neděle, 25.9. 2011

V půl čtvrté ráno jsem přiletěla do Tbilisi naplněná trochu obavami, jak toto dobrodružství s Gruzii bude pokračovat. Kupodivu hladce, nejsem přeci v Rusku. Můj nový kufr vyjel, vyšla jsem do letištní haly a uviděla ceduli TbiLLC, tedy „Ninth International Tbilisi Symposium on Language, Logic and Computation“. Hurá! David Gabelaia je zde! Bylo nás tam již pět a čekali jsme ještě na letadlo z Frankfurtu. Tak jsme šli do takové malé restaurace, objednali kávu a vodu, všude se kouří, takže mi nic nechybí.

Po příletu letadla z Frankfurtu jsme přibrali asi tři Němce a David zavelel – bus je zde. No byl to zajímavý malinký minibus, do kterého jsme se nějakým zázrakem všichni vešli i s bágla a vyrazili do Kutaisi. Je to asi 200 km, ale cesta trvala více než čtyři hodiny, protože cesty zde jsou takové kamenité, kodrcavé. Když už jsem myslela, že budu muset jít pokorně Davida požádat o malou zastávku, dokodrcali jsme k něčemu jako „fast food“ a zastavili. Na jak dlouho? „Jak bude potřeba“. Dali jsme si snídani, a zde začalo první pozoruhodné dobrodružství s gruzínským jídlem. Zdá se mi, jako by se tu nejedlo nic jiného než, no zní to jako „čamabušvi...“, musím se ještě zeptat znovu na název oné pozoruhodné krmě, ale již předem podotýkám, že v neděli jsem nejedla skoro nic jiného. Tak už jsem zjistila, co to je: chačapuri, kde chača je mladý sýr a puri je chléb. Je to taková placka se sýrovým tvarohem, kupodivu velice chutná, „očeň vkusnaja“. Tak aspoň nějaké fotky. Toto je ten Fast Food:

Krajina kolem:

Náš autobusek s místním pejskem. Psi jsou tady všude a jsou velice milí, i když Bjorn by s tím nesouhlasil, má fobii ze psů:

Do Kutaisi jsme se dokodrcali asi v 11 hodin. Projeli jsme město, vydrncali nahoru na kopec a zastavili před našim guesthousem. Je to docela velký rodinný pension a jmenuje se Gora, protože stojí nahoře na „hoře“. Chvilke zmatků kolem rozdělování pokojů, vybalila jsem a vyrazila do města.

Jo, ještě nesmím zapomenout na jednu pozoruhodnou věc: vstupní hala oné vily je pěkná, taková starodávná a klasická. A je tu klavír! Mé srdce zajásalo a hned jsem k němu sedla. Panebože! Tak rozladěný nástroj jsem ještě neviděla a hlavně neslyšela. Hrát na něj je nemožno. Tak tedy do města:

Město je to malinké, i když má asi 200 000 obyvatel. Hledala jsem nějakou restauraci, kde bych se naobědvala, ale nikde nic. Kromě toho začalo silně pršet. Uspěla jsem však v jednom velice důležitém. Na prvním tržišti, na které jsem narazila, jsem si koupila Adidasky. No, ono to asi nejsou pravé adidasky, ale sedí mi a jsou pohodlné, tak jsem si je nechala na nohách hned, protože v sandálech se zde chodit nedá, je to překážkový běh přes kaluže, balvany, atd., do toho stále houkají auta, motorky se vyřítí zprava zleva, odkudkoli a naprosto nečekaně. A všude je hodně lidí. A posléze jsem zjistila, že se dá nakupovat stejně pouze na tržišti. Je tu sice jeden obchodní dům, ale tam mě nenadchlo vůbec nic.

Pro ilustraci, zde jsem koupila ty jedinečné botičky:

Ještě musím dát fotku z naší Gory dolů do města, kudy teď denně chodím na universitu ve svých krásných a pohodlných adidaskách:

Po mnohém vyptávání, skákání přes kaluže a zakopávání o balvany se mi podařilo najít příjemnou hospůdku, ale ouha! Majitelka neslyšela ani na ruštinu natož na angličtinu. Když jsem vešla, pokynula mi, ať si sednu a popadla můj deštník, se kterým vyběhla kamsi ven! Tož jsem se v duchu rozloučila s deštníkem a přemýšlela, jak v tom lijáku dorazím na Goru. Pak se mi podařilo objednat gruzinskou bludu, zdálo se, že pochopili, co chci. Mezitím se ona dobrá žena vrátila a položila můj deštník na stůl u dveří, asi k veřejnému použití. Tak jsem šla, deštník sbalila a konečně mi přinesli jídlo. Hádejte, co to bylo? No přeci chačapuri!

Odpoledne na Goře jsem chtěla pracovat, a asi po hodinovém boji jsem se probojovala na Internet. Slibovali, že tu určitě bude, ale pořád kolem toho něco spravovali a pak přišel maník, který se mi začal vrtat v mém miláčkovi, prý mne připojí. Bylo mi hned jasné, že to není ten pravý troubleshooter, ale nebylo možno jej odehnat! To už jsem skoro křičela rusko-anglicky a nadávala jak špak. Jediným výsledkem jeho snažení bylo to, že vypnul kompletně síťový adaptér a divil se, proč mi to nefunguje. Nakonec přišel pan domácí a k mé velké úlevě jej odvolal, ať jde spravit modem. Poté se mi konečně podařilo vše dát opět do pořádku a mohu pracovat. Dokonce se dostanu na Internet i ve svém pokoji, i když onen „odborník“ tvrdil, že to tam nepůjde.

Večer jsem zjistila, že nahoře jsou naši lidi, Bjorn, Giuseppe, a další. Řešili jsme opět Bjornův evergreen – modifikátor „allegedly“. Navrhla jsem mu řešení a pak padl návrh, že půjdeme všichni na večeři, že vědí, kde je poblíž restaurace, a byli s námi Gruzínci. Odchod – za minutu. Chtěla jsem běžet honem na pokoj se obléct atd., ale uklidnili mne, že v Gruzii za minutu znamená za čtvrt, půl hodiny. Tak mezitím nějaké fotky, jak tu pracujeme. Je to sice jediný stůl, kde se dá pracovat, navíc slabé světlo, ale to nám neubralo na elánu:

Ještě popíšu večeri. Naštěstí s námi byli ti dva Gruzínci, kteří vybrali výtečná jídla. Polyglot Bjorn se sice blýskl, a přečetl jméno naší servírky, ale tím naše znalosti Gruzínštiny končily a neměli jsme nejmenší tušení, co je na menu. Chtěli také objednat – no přeci chačapuri! Kdybych byla frajerka, zůstala bych už o té chačapurské neděli u chačapuri, ale zvědavost byla silnější a jídlo opravdu výtečné, nějaký baklažán, kuře, nezbytný puri ale ne chača:

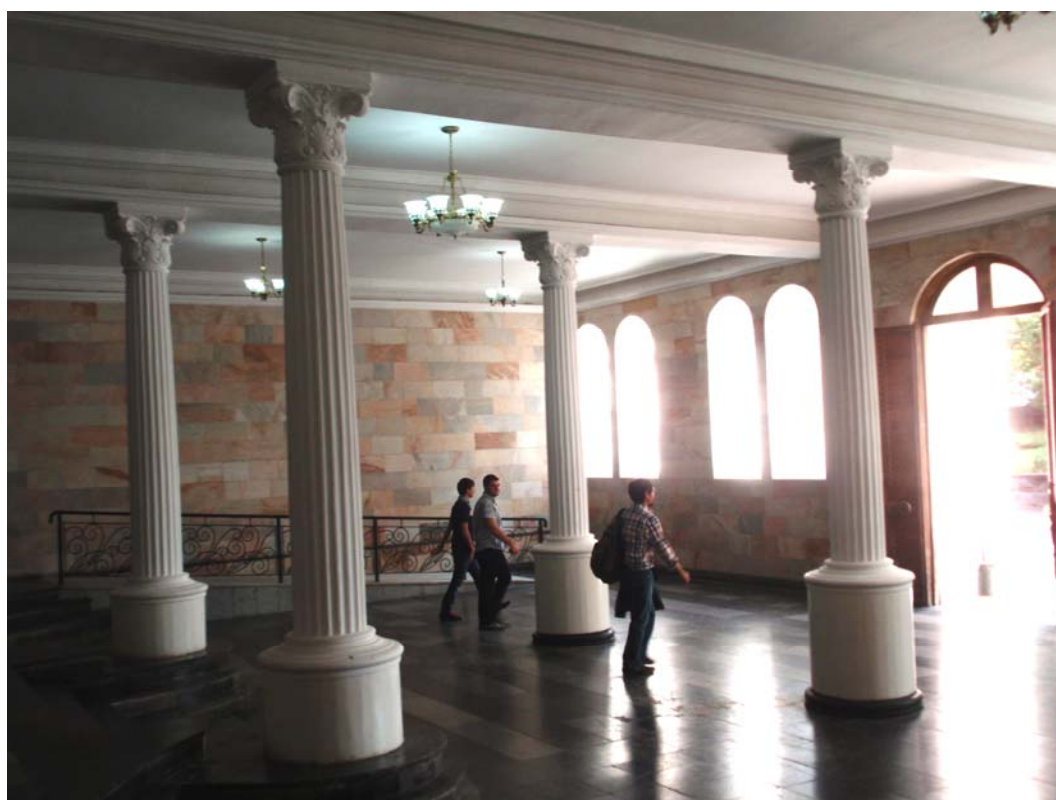

Pondělí, 26. 9.

Ráno byl sraz v 8:30 a jeli jsme na universitu. Autobus byl tentokrát veliký a obdivovala jsem umění řidiče, jak se dokázal proplést a prokódrcat (pravda krokem, nebo spíše milimetrovými posuny) těmi úzkými uličkami:

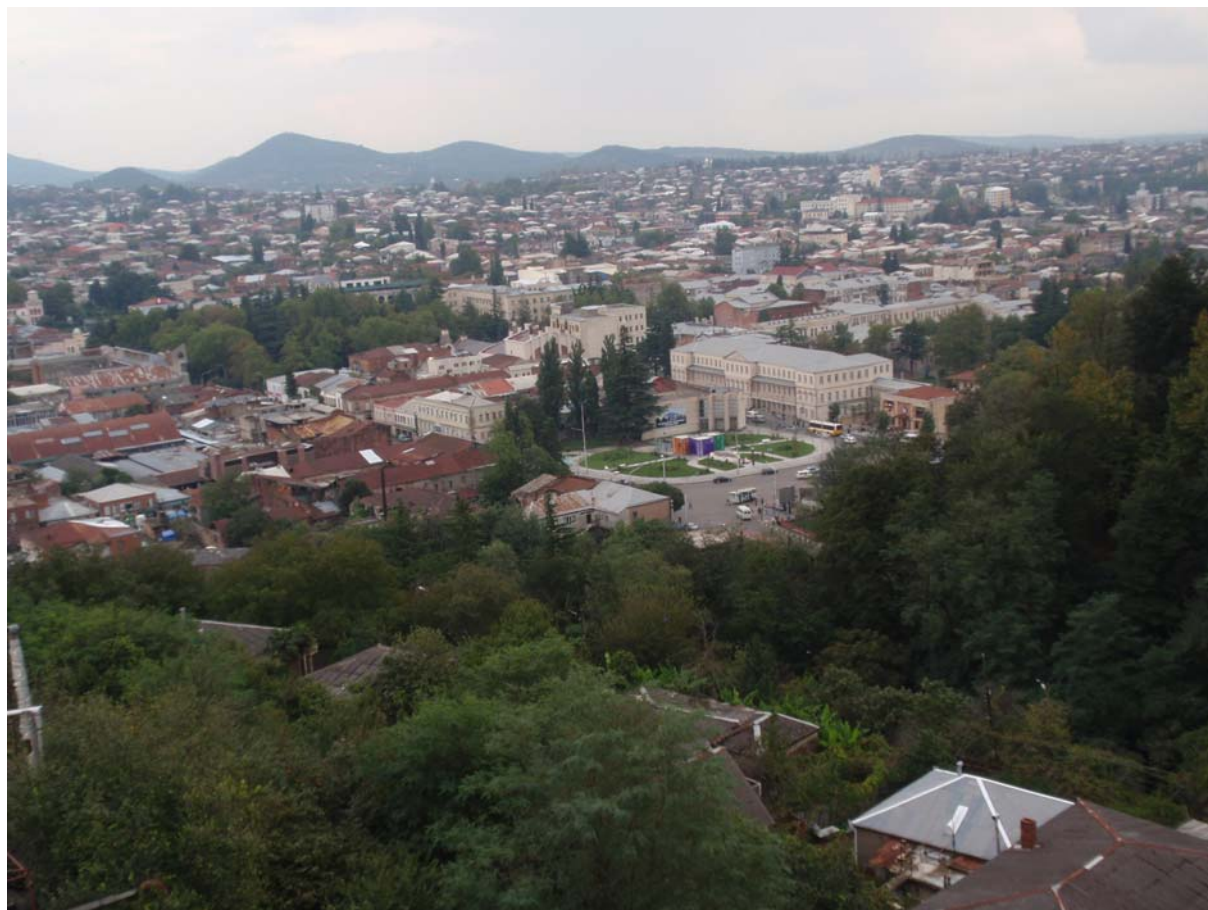
Zde je místní universita. Dnes začínal semestr, takže tam bylo neuvěřitelné množství lidí a studentů (já vím, studenti jsou taky lidi, i když o tom někdy leckterý pedagog pochybuje). Nějakým zázrakem se Bjornovi podařilo sledovat někoho z naší skupiny a dostali jsme se do zelené posluchárny, kde už to pomalu začínalo. Universita uvnitř vykazuje arabské prvky, nebo snad Turecké?

Nastal však opět ten známý problém, toalety. Naštěstí v buse seděla vedle mě lingvistka z Tbilisi, která se doptala, kde ony „resat rooms“ jsou. Ale ouha ... turecké záchody, bez papíru a bez vody! Když jsem požádala o papír, utrhla ona dobrá žena (myslím tu „hajzlbábu“) kdesi jakýsi šmirgl-papír a kousíček (opravdu malinký) mi podala. Na dotaz po vodě jen mávla rukou gestem říkajícím „ty naivko“. Jo, ta lingvistka se dobře zná s Evou Hajičovou, bylo o čem povídat. Mluví perfektně anglicky, ale já chtěla procvičovat ruštinu, s čímž ochotně souhlasila. Říkala, že v Gruzii je teď mnoho problémů. Ekonomika nenastartovala, čajové plantáže zničeny (dovážejí čaj z Číny – Gruzínci!!!), vše je utlumeno. Země žije z turistiky (??? prý) a služeb (banky). Víc nic.

Další smutná věc: mladí lidé (pochopitelně) odmítají ruštinu, anglicky však neumí. Takže když jim doporučí odbornou literaturu, tak ruskou ani anglickou nepřečtou a v gruzínštině skoro nic není. Odpor proti Rusům je tu silný, i když jak kdo. Např. v restauraci včera večer mi servírka řekla „Ja očeň lublu ruskij jazyk“. A někteří lidé prý říkají, že milovali Stalina, i když jim Stalin zabil otce, matku, a všechny příbuzné poslal do gulaku. Lidská duše je opravdu nevyzpytatelná. Taky se hodně bavím rusky s panem domácím, který je nadšen tím, že „ja ponimaju“ a že vím, jací jsou Rusové teroristi, zejména Putin. „Vsjech ubili, no my už svobodny, no ťažolo, žalko bylo“.

Výhodou toho, že bydlíme na „Goře“ je to, že se dá vylézt na střechu, a zde je pohled na Kutaisi:

Toto je náměstí v Kutaisi (hlavní a jediné), ale pěkné. Ta budova vpravo je muzeum:

Po obědě mě čekalo velké překvapení. Odběhla jsem si do jediného hotelu, který zde v Kutaisi je, na opravdovou toaletu, a když jsem se vrátila, hledala jsem přednášku, na kterou jsem opravdu chtěla jít. Ovšem nikde nikdo, žádný účastník konference nebyl tam, kde měly být přednášky, a místní profesori tvrdili, že tu žádná konference není. Tož jsem si připadala jako v Kafkově zámku. Že bych si spletla universitu? Ono by to nebylo těžké, protože přečíst, že je to State University je nemožné. No posuďte sami:

Ale vždyť jsem tu dobře, jiná universita tu není, a ta „turecká“ hala tu také je, tak co se děje? Našla jsem i tu posluchárnu, kde visel program s přednáškami, ale ta zela prázdnotou. Konečně se záhada vysvětlila. Jeden dobrý muž, který mluvil obstojně rusky mi řekl „Da, konferencia, oni vsje na koncertě!“ Já vykulila oči, ale on mě pobízel „pošli, pošli“ a uháněl se mnou kamsi mnoha chodbami, až mě zavedl do velkého sálu, kde mě ihned ochotně usadili do první řady, ačkoliv jsem přišla pozdě. Prostě: pohostinní Gruzínci se rozhodli pro náhlou změnu programu, protože nám prostě *musí* předvést jejich národní tance. A bylo to opravdu úžasné! Velice dynamické, k tomu nádherná muzika, kostýmy, jen jsem je obdivovala, jak to mohli vydržet. Tance byly fyzicky velice náročné, místy až akrobatické (ruský kazačok je proti tomu slabý odvar), přitom bylo docela horko a ty kostýmy ... no tak aspoň dvě fotky, i když ty tu atmosféru nezachytí:

Úterý, 27. 9.

Tak už je ze mne skoro opravdová Gruzínka. Na universitu vyrážím v teniskách, vyzbrojena po kapsách spoustou toaletního papíru a v batůžku si nosím počítač a hlavně vodu. Znalost ruštiny mi zde opravdu přijde vhod. Ráda komunikuju s místními, moc mě zajímá, jak zde lidé žijí. Tak se třeba zastavím někde na kafe a zeptám se „po rusky ili po anglijski?“. Většinou se rozhodnou pro ruštinu, ale pak raději ještě předešlu „ja ně ruskaja“, i když myslím, že už to dávno poznali. Celkově potvrzují to, co jsem už napsala. Po válce s Rusy je zde velká chudoba. A také dosti nadávají na prezidenta Saakašvili. Říkají, že pouze spoléhá na turistický ruch, který má vyvést zemi z toho poválečného marasmu, ale nedělá nic pro ekonomiku. Jak pak sem mají turisté jezdit, když nenajdou hotely, restaurace, a vidí pouze všude kolem chudobu? Něco na tom jistě je, např. ty čajové plantáže zničené válkou už přeci mohli dávno obnovit. Mimochodem, v gruzínštině se prezident Gruzie píše takto: საქართველოს პრეზიდენტი.

Vůbec, gruzínština je velice zvláštní jazyk. Nepatří prý do žádné známé skupiny jazyků, a mluví se jím pouze ve třech gruzínských oblastech a v jedné malé části Turecka. Jinak nikde jinde na světě nic podobného nenajdete.

Dnes jsem na obědě v menze seděla s jednou paní, profesorka lingvistiky z Tbilisi, specialistka na Turečtinu. Její rodina má celkem deset členů, protože má čtyři syny, tři z nich jsou ženatí a k tomu dvě vnoučata. Ale ouha, z celé rodiny má práci pouze ta babička! Říkala, že jeden syn je ekonom (bez práce), druhý syn a jeho žena právníci (bez práce), třetí udělal medicínu (bez práce) a čtvrtý je stavební inženýr, jak jinak, bez práce. Ten poslední ještě donedávna pracoval pro německou stavební firmu, ale pak dostal dopis, že tato firma zde končí veškeré aktivity, protože neoperuje ve válečné zóně. I když je válka už dlouho pryč a bylo by potřeba stavět, opravovat, atd., i tento inženýr je bez práce. No, sem tam se něco opravuje, ale málo:

Tož takto by to mělo vypadat, až dokončí rekonstrukce.

Je to země s bohatou kulturní tradicí, křesťanská, a lidé jsou zde hodní a laskaví. Opravdu se snaží pomoci, když se člověk na něco ptá, zajímají se jeden o druhého, není to ještě takové to odlidštěné ne-společenství. Avšak v celém Kutaisi je jeden jediný hotel, o kterém jsem se již

zmínila, proto jsem až teď pochopila, proč nás museli ubytovat v soukromém penzionu na Goře. Hotel je blízko univerzity, ale nikdo z nás tam nebydlí.

Večer jsem však byla úplně minusová, Martina poslala další verzi její disertace. Avšak v Guesthouse mohu v podstatě pracovat pouze v posteli, protože zde nemám stůl a práce v posteli svádí, no jak jinak, ke spaní. Navíc tu mám velice chabé světlo, ale podařilo se mi vyžebrot od dcery pana domácího lampičku, tak to nějak jde. Ve čtyři ráno jsem se probudila a zjistila, že musím dát hoooooodně CTRL Z.

Navíc, jak jsem již zmínila, v té pěkné vstupní hale je onen výtečný klavír, a to hned za dveřmi mého pokoje. A jeden Němec na něj vytrvale hraje, zejména v noci, když se „trochu“ napije. Asi hrát umí, ale jsou to fakt muka! Akord v mol zní jako podivné dur, přemýšlím, že ho zažaluju do Štrasburku pro porušování lidských práv (a určitě bych vyhrála!), ale pak jsem si řekla, všechno zlé je k něčemu dobré. Alespoň u toho neusnu a mohu pracovat (když zavřu uši). Proto jsem však usnula až ve tři ráno a výsledek je jasný: ZZZZZZZZZZ

Ale ta hala je pěkná, opravdu:

Středa, 28.9.11

Takže se učím žít po gruzínsku. Oficiální program nefunguje, dnes jsem šla na tutoriál Language, který měl začínat v 11:30. Nicméně v 11:30 nebylo ani stopy po tomto tutoriálu, začínal o hodinu později. Pak rychle oběd v menze následován velikým zmatkem. Dle programu jsme měli jet na výlet, ale samozřejmě nikdo nevěděl kam a kdy. Nakonec se mi podařilo zjistit, že (pravděpodobně !) bus bude odjíždět v 13:45 z místa neznámého.

Nakonec vše dopadlo dobře a výlet to byl nádherný! Jelo se do takového poutního místa či starého kláštera v horách, jménem Gelati a Motsameta. Projížděli jsme nádhernou divokou krajinou a najednou se vynořilo něco opravdu krásného, božské dílo lidských rukou. Myslím, že teď prostě vložím nějaké fotky bez komentáře:

Tak, a jede se domů, to je škoda, Bjorne, že bys tu ještě chtěl pobýt?

Čtvrtek, 29.9.

Cestou na universitu jsem ráno objevila zajímavou odbočku, jakýsi místní Disneyland.

Na lavičce tam seděl místní policajt, který se hned ochotně dal se mnou do řeči, a vykládal a vykládal. Jak se tu žije, atd. No, bylo to zajímavé, ale já už spěchala, tak jsem ho poprosila, zda by mne nevyfotil, že už odjízdim (což byla samozřejmě záminka, jak ukončit to přezajímavé povídání):

Pátek, 30.9.

Poslední den! To znamená brzy ráno sbalit, abych stihla autobus dolů na universitu, protože s tím mým kufrem a batohem bych se tam nedoškobrtala ani v těch výtečných nových teniskách. Přednášky byly zajímavé, Bjorn s Giuseppe se blýskli (protože jsem jim pomohla, jak jinak, že? ☺ No a pak už zase mírný zmatek s organizací odjezdu do Tbilisi. Ale ještě dám pár fotek z města a tak. Děti v parku prodávají svaté obrázky:

Universita se opravdu hemží studenty:

Místní zákoutí:

Když zde něco hledáte, např. restauraci nebo universitu, tak to „snadno“ zjistíte dle ukazatelů. Dozvíte se, jak se dostat do Anglie, Azerbajdžanu, dokonce i do USA ☺:

Zde začíná to velké tržiště, ale co znamená ta zeď, to jsem nezjistila:

Městem protéká hezká řeka, ale na břehu stojí polorozpadlé chatrče a ve vodě se vání spousta flašek a jiného smetí:

Večer jsme dojeli do Tbilisi na letiště, a protože moje letadlo odlétalo až ve 4 ráno, zašla jsem opět do té přívětivé restaurace, kde podávají pouze, no co jiného než chačapuri, ale mají tam dobré kafe a může se tam kouřit. Tož jsem vytáhla notebook, pěkně si pracovala a než jsem se nadála, bylo čas jít skrz gate, kde jsem opět, jako vždy, pískala, protože mám v levé ruce ten výtečný šroubek, a hurá domů.

Konec raději vynechám, jen stručně. Přiletěla jsem polomrtvá, se svými obvyklými střevními problémy, asi už na to cestování jsem trochu stará. I když mě to baví a konference jsou důležité a zajímavé, budu to muset již omezit. Další, která se nabízí, je v Indii, ráda bych se tam podívala, ale asi to nebudu riskovat.

A jsem doma v Háji, jak ráda, že jsem doma! A můj kocourek Bělušák je snad ještě raději, nehne se ode mne a chodí mi všude v patách. I když jsem se musela pustit do velkého úklidu domu, zahrady, dvorku – shrabat listí, posbírat jablka, spálit ořechové listí, ostatní na kompost – všude dobře, doma nejlépe („řekla teta Kateřina“).

Na závěr tedy vložím fotku, kterou již mnozí znají, a do tohoto gruzínského deníčku vlastně nepatří. Je to však na počest mého Bělušáka, který mne tak oddaně přivítal a díky němuž jsme vyhráli v Davis Cupu proti Rumunsku 5:0.

